

Uitgangspunten – visie op onderwijs

Waar staan we nu? Waar willen we naar toe?

Op de Sint Maartenschool en peuteropvang Het Ganzenhok is de missie:

“Samen ontwikkelen we talent en creativiteit”

De kernwaarden die hierbij horen zijn:

Ontdekken - Groeien - Glunderen.

Kinderen hebben behoefte aan twee dingen:

1. Om deelnemer te zijn in een veilige groep, waarin ze er mogen zijn en zich erkend voelen.
2. Om te groeien naar autonomie. Om zelf keuzes te mogen en te maken kunnen en zich vrij te voelen van allerlei belemmeringen die ouders, de school en de cultuur in Nederland van ze verwacht.

Om hiermee goed te kunnen werken hebben wij gekozen om te werken met Transactionele Analyse. Dit is een theorie met allerlei modellen, werkvormen en concepten. Een theorie die gaat over ontwikkeling, gedrag, persoonlijkheid en communicatie.

Eric Berne (grondlegger van de Transactionele Analyse) schreef eens: “Mensen worden als prins en prinsessen geboren, totdat hun ouders hen in kikvorsen veranderen”. Met “ouders” bedoelen we ouderfiguren zoals ouders, leerkrachten, het onderwijssysteem in Nederland, de samenleving in onze omgeving en de wereld. Met alle eisen en verwachtingen die we kennen over opgroeien, leren en ontwikkelen worden kinderen opgevoed, gestuurd, gecontroleerd, begrensd en beknot met alle goede bedoelingen en alle nuttige en zinvolle dingen die er ook gebeuren.

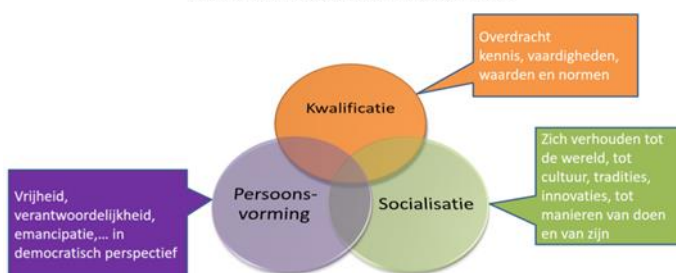

Op Sint Maarten en Het Ganzenhok willen we deze betovering verbreken...

Het team van Sint Maarten onderschrijft de visie van Gert Biesta De school is een plaats tussen thuis en de straat of de wereld. Kinderen mogen oefenen in bescherming en veiligheid. Ze mogen opgroeien, fouten maken en hiervan leren. Onderwijs biedt een secure base voor kinderen, leerkrachten en ouders.

Waarvoor dient onderwijs?

Volgens onderwijspedagoog & -filosoof Gert Biesta

In onderwijs gaat het om drie domeinen: Kwalificatie, Socialisatie en Persoonsvorming.

Kwalificatie gaat over leren van kennis, vaardigheden en inzichten. Dit gaat over leerstof en het toepassen en kunnen verwerken van informatie. Socialisatie gaat over leren over je plaats in de sociale omgeving, gebruiken en gewoontes, traditie, omgangsregels, gedrag, normen en waarden.

Persoonsvorming gaat over leren over jezelf. Wat leven en samenleven voor jou betekent. Hoe hou je jezelf staande in de moderne dynamische wereld. Hoe maak je contact? Hoe kun je weerbaar zijn? Hoe maak je op de goede manier ruzie? En ook hoe kan ik belemmerende overtuigingen, gedachten onderzoeken en bewust hier mee omgaan? Op Sint Maarten willen we bewust balans aanbrengen tussen de drie domeinen.

Hoe Het traditionele onderwijssysteem in Nederland is afkomstig uit begin 1900, de tijd van de Industriële Revolutie en vooral hiërarchisch ingericht. Het onderwijs is geprogrammeerd en de leerstof, eisen en verwachtingen zijn vastgelegd en deze worden gecontroleerd. De keuze en eigen inbreng van kinderen en leerkrachten is beperkt. We weten niet beter dan dat al jaren de eindtoets PO goed gemaakt moet worden en dat de eindtermen PO leidend zijn in het aanbod. Het gaat hierin vooral om het kunnen reproduceren van kennis en vaardigheden.

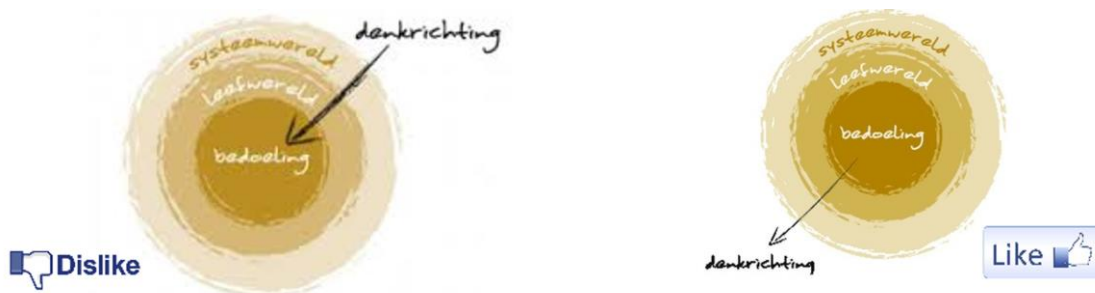
In ons huidige onderwijssysteem ligt een groot accent op het domein “kwalificatie”.

Het domein Socialisatie kennen we wel maar komt veel minder aan bod of is minder belangrijk. Het domein persoonsvorming is in onze optiek een ondergeschoven kindje. Leerkrachten werken er vooral intuïtief aan met kinderen, vanuit eigen (school)cultuur, opvattingen en opvoeding.

We zijn er niet of onvoldoende in opgeleid. Daarnaast kan het eigen ‘script’ van de onderwijsprofessional en van de eigen organisatie een belemmerende factor zijn.

Op Sint Maarten werken we sinds 2013 aan de ontwikkeling van Talent en Creativiteit. Het gaat hierbij om het opvoeden van kinderen tot kritische, creatieve en ondernemende wereldburgers. Werken aan talentontwikkeling en bevorderen van creativiteit is geen methode of een werkwijze. Het is vooral een houding, een wijze van kijken naar onderwijs waarbij we echt aansluiten bij datgene wat kinderen in zich hebben.

In de afgelopen jaren hebben we hieraan met goede resultaten gewerkt. We merken dat kinderen meer betrokken en gemotiveerd zijn en dat oppositioneel gedrag afneemt. Het vraagt een hele omslag in denken en handelen van leerkrachten individueel en in teamverband. Het werken volgens deze inzichten vraagt in feite om een cultuuromslag. Vanuit planning en controle werken aan ‘de bedoeling’ (Wouter Hart, 2011). Dat gaat over werken vanuit vertrouwen en bezieling.

Bij het werken aan vertrouwen en bezieling en vanuit de bedoeling (het kind) hebben we gemerkt in de afgelopen jaren hoe ingewikkeld deze cultuuromslag is.

De regels en de daarmee opgebouwde maatschappelijke verwachtingen van onderwijs zorgen ervoor dat het loskomen en doorbreken hiervan een ingewikkeld proces is. Het vraagt om inzicht in eigen gedrag, zowel persoonlijk als van de organisatie. Er zijn goede stappen gezet. We weten inmiddels dat kinderen, leerkrachten en ouders er gelukkig van worden, dat motivatie toeneemt en dat leren met alles erop en eraan vooral een persoonlijk en kwetsbaar proces is. Leerkrachten zijn meer gids, coach en regisseur dan docent in traditionele zin.

Leren, anno 2019 is niet meer alleen een geprogrammeerde leergang met allerlei opgelegde doelen en eisen maar vooral een zoektocht van ontdekken, ontwikkelen, ervaringen opdoen, verschillende bronnen raadplegen. En dat daarna kunnen presenteren, toepassen en transformeren op andere terreinen en bij andere onderwerpen. Onderwijs is een week gebeuren...niet altijd is exact meetbaar wat we bereiken. Goed observeren en kijken naar de houding en het gedrag van kinderen levert veel informatie op. Als kinderen hoog betrokken zijn en glunderen (glundercoëfficiënt) weten we dat kinderen leren en ontwikkelen. In januari 2017 hebben we als team bewust gekozen om te gaan werken met concepten vanuit de Transactionele Analyse (TA). Het werken met en vanuit TA is voor ons de ontbrekende schakel bij talentontwikkeling en bevorderen van creativiteit. Kinderen in hun kracht zetten is ons doel (de betovering doorbreken).

De inzichten over het doel van onderwijs op Sint Maarten en waarnaar we op weg zijn (de stip op de horizon) zijn treffend in beeld gebracht in de zgn. boom (Matti Sannen, 2018)

Matti Sannen, 2018

Op Sint Maarten hebben we de overtuiging dat iedereen in de organisatie leert: dus ook leerkrachten, de directeur, de bestuurder, de ouder, de externe professional enz...

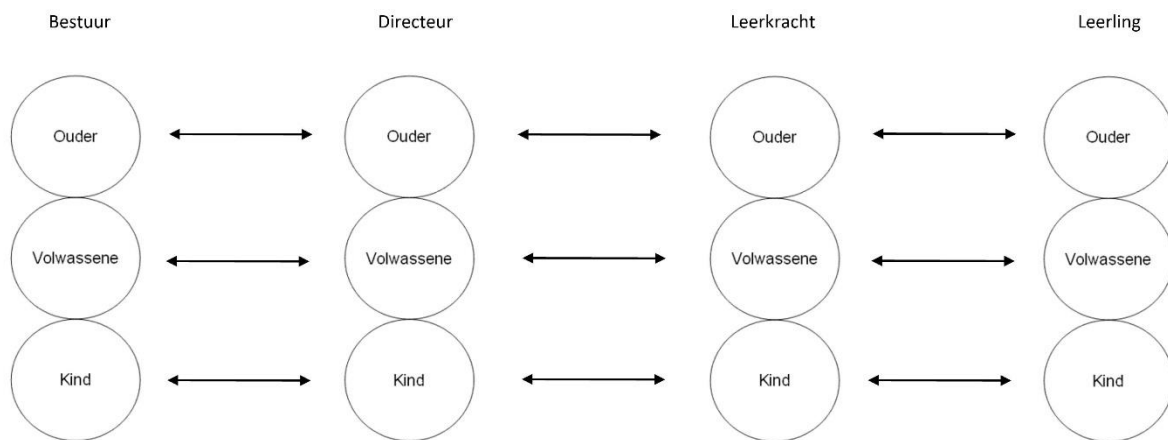
Daarom voeren we de onderwijsvernieuwing in in alle lagen van onze organisatie. We zijn gericht op het zo autonoom mogelijk kunnen zijn.

Met autonomie wordt normaliter bedoeld: 'het recht om zelf te bepalen wat je doet.'

Wij sluiten ons meer aan bij de definitie vanuit de Transactionele Analyse. Hiermee bedoelen we dat mensen (kinderen, leerkrachten enz..) niet langer worden 'gestuurd' door onbewuste patronen, maar dat je zelf keuzevrijheid creëert en je niet laat leiden door beperkende en bepalende patronen van het script. Een autonoom persoon is bewust van het hier en nu en heeft opties tot zijn beschikking om met verschillende situaties om te gaan in verbinding met anderen.

Op Sint Maarten kiezen we om deze reden om te werken vanuit een autonomiematrix.

Kinderen leren van leerkrachten en andersom. Er is sprake van co-creatief leren. In verbinding met de ander, iedereen leert van en met iedereen.

In de praktijk betekent dit vooral om een goede balans te vinden in de drie domeinen van Kwalificatie, Socialisatie en Persoonsvorming.

Focus houden op leerresultaten en daarbij kinderen zo goed mogelijk in hun kracht zetten. Dit vraagt om eigenaarschap, verantwoordelijkheid geven, nemen en afleggen. Het vraagt om samenwerken, respectvol communiceren, weerbaarheid en veerkracht ontwikkelen.

Het is een complexe taak waarin we hebben te dealen met enerzijds ons verlangen naar autonomie en anderzijds de eisen en verwachtingen van overheid, maatschappij en onze omgeving.

Ons team is gemotiveerd, creatief, betrokken, verantwoordelijk en enthousiast om deze uitdaging aan te gaan. Beetje bij beetje zullen we proberen om de betovering van de kikkerkoning te doorbreken. Daar waar het kan en gewenst is. En de dingen die we 'moeten' doen, doen we zonder verzet en vanuit realisme en het besef dat veranderen tijd kost en in kleine stapjes gaat.